

Знаменський Георгій Львович
*доктор юридичних наук, професор,
провідний науковий співробітник
НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку
НАПрН України,
член-кореспондент НАПрН України,
Заслужений діяч науки і техніки України*

ІННОВАЦІЙНЕ ЗАКОНОДАВСТВО В СУЧАСНИХ УМОВАХ

У публікації розглянуто деякі аспекти сучасного стану інноваційного законодавства. Підкреслено, що в умовах євроінтеграційних процесів чинне законодавство України, що регулює інноваційні відносини, потребує відповідного оновлення. Також акцентовано увагу на доцільності закріплення у відповідних нормах сучасних правових механізмів стимулювання інноваційної діяльності.

Ключові слова: інноваційне законодавство, інновації, правове регулювання, інноваційні відносини, євроінтеграція.

Znamenskiy Georgiy
Doctor of law, professor, Leading Researcher of the Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development of NALS of Ukraine, Corresponding Member of the NALS of Ukraine, Honored Worker of Science and Technology of Ukraine

INNOVATIVE LEGISLATION IN MODERN CONDITIONS

The publication considers some aspects of the current state of innovation legislation. It is stressed that under the conditions of European integration processes, the current legislation of Ukraine regulating innovative relations needs a corresponding update. It also focuses on the feasibility of consolidation in the relevant norms of modern legal mechanisms of stimulation of innovation activity.

Key words: innovative legislation, innovations, legal regulation, innovative relations, European integration.

Сучасний етап розвитку економіки України характеризується зміною пріоритетів національного прогресу. В умовах глобалізації суспільних та соціально-економічних процесів світове співтовариство визначає відправним фактором суспільного прогресу саме розвиток людини та якісні внески в людський потенціал, по відношенню до яких культура виробництва, продуктивність праці та інші пріоритети вважаються вторинними. Наразі досягнення економічного розвитку шляхом широкомасштабного введення у господарський обіг таких продуктів інтелектуальної праці, як знання, технології, науково-технічні розробки, тощо для їх комерціалізації та досягнення соціально-економічного ефекту, визнається моделлю інноваційного розвитку економіки Євросоюзу. Обраний Україною шлях інтеграції до Євросоюзу вимагає зближення та інтеграцію національної економічної системи до систем країн ЄС. Це ставить Україну перед вибором запровадження тієї моделі розвитку, яка прийнята ЄС за базову, тобто моделі інноваційного розвитку [3].

Зазначимо, що особливими вимогами до характеру та темпів розвитку національної економіки після її виходу із багаторічного глибокого кризового стану стають завдання забезпечення її відтворювального інноваційного циклу на новій технологічній основі в умовах ринкової економіки, а також забезпечення соціальної спрямованості цього відтворювального циклу з максимально ефективним використанням інноваційного потенціалу країни, внутрішніх та зовнішніх ресурсів, досягнення випереджальних темпів динаміки розвитку порівняно з провідними країнами світу відповідно до напрямку прогресу світової економіки.

У цьому контексті важливого значення набуває стан нормативно-правової бази у сфері інноваційних відносин. Показово, що перші українські законодавчі акти, які містили норми про інноваційну діяльність, почали з'являтися на «зламі століть» (в останні роки 20-го та в перші роки 21-го століття). В нову законодавчу базу увійшли, поряд з конституційними положеннями, норми з актів різної юридичної сили – від кодексів, інших фундаментальних законів до законів поточних, а далі, відповідно до законодавчій ієрархії, до підзаконних нормативно-правових актів.

Безумовно, першочергово слід відзначити Основний Закон держави, в якому віднайшли своє закріплення правові передумови державної інноваційної політики. Передусім громадянам гарантується свобода наукової і технічної, а також інших видів творчості, захист інтелектуальної власності, необхідних авторських прав. До найбільш значних актів законодавства, безпосередньо спрямованих на регулювання відносин з інноваційної діяльності, слід віднести такі, як-то:

(а) Господарський кодекс України [1], у якому дається визначення інноваційної діяльності, визначаються її види, форми інвестування в інновації, шляхи та форми державного регулювання та система державних гарантій інноваційної діяльності, основні засади державної експертизи інноваційних проєктів, поняття та зміст договору на створення і передачу науково-технічної продукції, який використовується при виконанні інноваційних розробок;

(б) Цивільний кодекс України [6], який визначає основні положення про інтелектуальну власність та її державний захист, регламентує питання виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт, в тому числі розробку інноваційних проєктів;

(в) Закон України «Про інноваційну діяльність» [4], що забезпечує правове регулювання комерційної інноваційної діяльності, в тому числі дає визначення основним поняттям інноваційної діяльності, викладає основні засади державного регулювання в цій сфері;

(г) Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» [5] визначає поняття пріоритетних напрямів інноваційної діяльності, їх видів (стратегічні та середньострокові), основних засад їх формування, експертизи, затвердження механізму їх реалізації та моніторингу;

та інші акти.

З огляду на наведене, констатуємо, що наразі в Україні існує велика кількість нормативно-правових актів, які регламентують різноманітні аспекти інноваційної діяльності. У той же час, незважаючи на існуючу доволі широку нормативну базу, в умовах розбудови цифрової економіки та суспільства актуалізується питання щодо оновлення нормативної бази й закріплення у відповідних нормах су-

часних правових механізмів стимулювання інноваційної діяльності (приміром, йдеться про надання податкових пільг учасникам інноваційної діяльності, а також інших форм державної й регіональної підтримки, спрощення процедур дозвільного характеру тощо). Такий підхід дозволить побудувати нову модель взаємодії між державою та іншими учасниками інноваційних відносин.

ЛІТЕРАТУРА

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
2. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
3. Правове забезпечення інноваційного розвитку в Україні. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_13958.
4. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 р. № 40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>.
5. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України від 08.09.2011 р. № 3715-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text>.
6. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.

REFERENCES

1. Hospodarskyi kodeks Ukrainy vid 16.01.2003 r. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> [in Ukrainian].
2. Konstytutsiia Ukrainy vid 28.06.1996 r. № 254k/96-VR. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> [in Ukrainian].
3. Pravove zabezpechennia innovatsiinoho rozvytku v Ukraini. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_13958 [in Ukrainian].
4. Pro innovatsiinu diialnist: Zakon Ukrainy vid 04.07.2002 r. № 40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text> [in Ukrainian].
5. Pro priorytetni napriamy innovatsiinoi diialnosti v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 08.09.2011 r. № 3715-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text> [in Ukrainian].
6. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy vid 16.01.2003 r. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> [in Ukrainian].

Огієнко Інна Віталіївна

*кандидат юридичних наук, науковий співробітник
НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку*

НАПрН України,

*доцент кафедри трудового, аграрного, екологічного права
та соціального захисту населення Харківського університету*

ORCID: 0000-0002-2919-5513

ЗАГРОЗИ ДЕРЕГУЛЯЦІЇ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ В УКРАЇНІ

Публікація присвячена дослідженню проблем, що виникають під час реформи трудового законодавства. Автор проаналізував чинне законодавство про працю, проєкт Закону України, законодавство Європейського Союзу та зробив відповідні висновки.

Ключові слова: трудове законодавство, трудові відносини, трудовий договір, контракт.

Ogienko Inna

*Ph.D, Researcher of the Scientific and Research Institute
of Providing Legal Framework for the Innovative Development
of NALS of Ukraine,*

*Associate Professor of the Labor, Agrarian and Environmental Law
and Social Protection Department of Kharkiv University*

ORCID: 0000-0002-2919-5513

THREATS OF DEREGULATION OF LABOR RELATIONS IN THE CONDITIONS OF DIGITAL TRANSFORMATIONS IN UKRAINE

The scientific work is devoted to the study of problems that arise during the reform of labor legislation. The author analyzed the current labor legislation, the Labor Law of Ukraine, the legislation of the European Union and made the relevant conclusions.

Keywords: labor legislation, labor relations, employment contract, work contract.